

Dini Terimler Sözlüğü

Caiz: Dince yapılması yasak sayılmayan şey demektir.

Celse: İki secde arasında bir defa "sübhone rabbiyel azim" diyecek kadar oturmaktır.

Farz: Yapılması din yönünden kesin şekilde gerekli olan herhangi bir görevdir. Farz-ı Ayn ve Farz-ı Kifaye diye ikiye ayrılır.

Farz-ı Ayn: Yükümlü (mükellef) olan herkesin yapmak zorunda olduğu farzdır. Beş vakit kılınan namaz gibi...

Farz-ı kifaye: Yükümlülerden bazılarının yapması ile diğerlerinden düşen ibadetlerdir. Cenaze namazı gibi...

Haram: Bir şeyin yapılması, kullanılması ve yenilip içilmesinin İslam dininde kesin bir delille yasaklanmış olmasıdır.

Helal: Dinde caiz görülen her şeydir. Yapılmasından ve kullanmasından dolayı ayıplama gerekmez.

İftitah Tekbiri: Namaza başlarken alınan tekbirdir. Başlama tekbiri de denir. Kişi namaza başlarken ellerini kulaklarına kadar kaldırır ve "Allahu Ekber" diyerek iftitah tekbiri alır.

Ka'de: Namazda teşehhüd için "Ettehiyyatü Lillahi"yi okumak için oturmaktır. Bir namazda iki defa oturulursa, birinci oturuşa "Kade-i Ülä=İlk oturuş" ikincisine de "Kade-i Ahire=Son oturuş" denir.

Kaveme: Rukû halinden doğrulup ta bir defa "Sübhone rabbiyel azim" diyecek kadar ayakta durmaktır.

Kıraat: Kur'an'ı Kerimden bir miktar okumak demektir.

Kıyam: Ayakta durmaktır.

Mekruh: Lûgatta sevilmeyen ve hoş görülmemeyen şey demektir. Din deyiminde, yasaklığı sabit olmakla beraber, ona aykırı olarak da bir delil veya işaret mevcut olan şeydir.

Mübah: Yapılması ve yapılmaması dinde caiz görülen şeydir. ne yapılmasında ne de yapılmamasında günah vardır. Helal bir yiyeceği yiyip yememek gibi.

Müstahab: Lûgat manası, sevilmiş şey demektir. Din deyiminde, Peygamber (s.a.v.) Efendimizin bazen yaptıkları ve bazen de terk ettikleri ibadettir. Kuşluk Namazı gibi. Bu bir nevi müekked olmayan sünnettir.

Niyet: Kasıt manasındadır ki, kalbin bir şeyi yapmaya yönelmesi demektir. Şeriatta ise yapılan bir görevle Yüce Allah'a ibadette bulunmayı ve O'na manevi bakımdan yaklaşmayı kastetmektedir.

Rekat: Namazın bölümlerinden her biri demektir. Şöyle ki: bir namazda kıyam, rükû ve iki secdenin toplamı bir rekattır. Bir namazda iki kıyam, iki rükû ve dört secde bulunursa o namaz iki rekatlı olur. Üç veya dört kıyam bulunursa, o namaz üç veya dört rekatlı olur.

Rukû: Sözlükte eğilmek manasına gelir. Din deyiminde, namazdaki okuyuştan sonra eğilerek baş ve sırtı düz bir şekle getirmektir.

Salat: Namaz demektir. Çoğulu salavattır. Salat sözlükte dua manasındadır. Din deyiminde, bildiğimiz ibadetten, erkan ve zikirlerden ibarettir. Namaz kılana "müsalli" denir.

Secde: Namaz kılarken yere eğilerek yüzün bir kısmını, Yüce Allah'a saygı için yere koymaktır. Arka arkaya yapılan iki secdeye "secdeteyn" denir. "Sücut" sözü de secde etmek ve secdeleler manasına gelir.

Sünnet: Peygamber (s.a.v.) Efendimizin Farz olmayarak yaptığı işlerdir. ikiye ayrılır.

Sünnet-i Müekkede (müekket, kuvvetli sünnet): Peygamber (s.a.v.) Efendimizin devam edipte pek az yapmadıkları ibadetlerdir. Sabah, Öğle ve Akşam Namazlarının sünnetleri.

Sünnet-i Gayri Müekkede : Peygamber (s.a.v.) Efendimizin ibadet maksadıyla bazen yapmış olduğu şeylerdir. Yatsı ve İkinci Namazlarının sünnetleri gibi...

Taharet: Lûgat manası temizlik demektir. Din deyiminde taharet, pislik ve necasetten arınmış olmak veya abestsizlik denilen şerî bir engelin kalkması halidir.

Tekbir: "Allahu Ekber" demektir.

Teyemmüm: Sözlükte kastetmek anlamına gelir. Şer'i terim olarak ise; su bulunmadığı veya bulunup ta kullanılmadığı takdirde, temiz olan toprağa sürülen ellerle yüzü dirseklere kadar kolları meshetmektir.

Vacip: Dinimizde yapılması kesinlik derecesinde bir delil ile sabit olmayan ve yine kuvvetli bir delil ile sabit görülen şeydir.